

Opzoek naar Romboutenlarven in de Roer.

Op vrijdag 14 en zaterdag 15 april is een excursie van een NJN kamp aangevuld met twee oude sokken opzoek gegaan naar de larven van Rombouten in de Roer.

In de Roer komen alle vijf de Rombouten soorten van Nederland voor. Eerder is al onderzoek gedaan naar de larvenhuidjes (Geraeds & van Schaik, 2002 & Geraeds & van Schaik, 2005). Naar de larven zelf was nog nooit gezocht. Gehoopt was op het vinden van de zeldzame Gaffellibel (*Ophiogomphus cecilia*) en Kleine tanglibel (*Onychogomphus forcipatus*). Dat is niet gelukt. In totaal zijn 38 larven gevonden van de Beekrombout (*Gomphus vulgatissimus*). Het overgrote deel van de larven was tweedejaars. Enkele eerste jaarslarven zijn gevonden op beide locaties.

Op 14 april is gezocht in de omgeving van Roermond (AC: 197, 355). Op deze locatie zijn in totaal 9 larven aangetroffen. De dag daarna is gezocht in de Roer bij Melick (AC: 199, 351 en 200, 351). Verspreid over verschillende monsterpunten zijn hier 29 larven gevangen.

Het duurde even voordat bekend was wat de beste plekken zijn voor de Romboutlarven. Het habitat dat het meest geschikt is voor de larven van de Beekrombout bestaat uit een zandig tot modderige bodem. Maar zonder al teveel slib. Het water moet dus voldoende stromen. De waterdiepte varieerde van enkele centimeters tot decimeters. Op de locatie in Roermond zijn tevens larven, in lage aantallen, larven gevonden tussen boomwortels. Deze waren

Lokatie Paarlo: De steile kanten aan de zuidzijde van de roer, met steeds enkele losse larven. Foto: Marcel Wasscher

het beste te doorzoeken door ze uit het water te trekken en op de kant na te speuren. Hoewel onverwacht is deze mogelijkheid al beschreven door Heidemann & Seidenbusch (1999).

In het snelstromende deel van de Roer bij Melick werden de grootste aantallen larven

Larven van de beekrombout (*Gomphus vulgatissimus*)
Foto: Marcel Wasscher

gevonden in de binnenbocht van een meander. Eigenlijk net na de bocht zodat geen grind meer aanwezig was. Geen larven werden aangetroffen in te snel stromende delen met een bodem van grind of in een donkergrijze, zuurstofarme (modder) bodem. Ook plekken met veel slib worden gemeden.

Naast de larven van de beekrombout zijn nog larven gevonden van de weidebeekjuffer (*Calopteryx splendens*), blauwe breedscheenjuffer (*Platycnemis pennipes*) en van de voor stromende wateren minder karakteristieke Azuurwaterjuffer (*Coenagrion puella*) (Waarschijnlijk, de azuurwaterjuffer en variabele waterjuffer zijn in het larvenstadium niet sluitend van elkaar te onderscheiden) en lantaartje (*Ischnura elegans*). Alle juffer larven zaten in de vegetatie. Verder is nog vermeldenswaardig de vangst van twee jonge beekprikken, zowel in Roermond als bij Melick en een Amerikaanse rivierkreeft (*Oronectes limosus*) in Roermond. Voor een goed overzicht wordt verwezen naar tabel 1 op pagina 11.

Douwe Schut, Marcel Wasscher, Maarten Schrama & Bart Kranstauber.

Dank gaat uit naar alle excursiedeelnemers. Kijk voor meer detail informatie op: http://home.12move.nl/marcel.hilair/Roer/beekromboutlarven_in_de_roer.htm

Literatuur:

Geraeds, R.P.G., & V.A., van Schaik, 2002, Het voorkomen van de beekrombout (*Gomphus vulgatissimus*) langs de Roer Natuurhistorisch maandblad, 91, pag. 113-118

Geraeds, R.P.G., & V.A., van Schaik, 2005, Ecologische aspecten van de levenswijze van de gaffellibel langs de Roer, Natuurhistorisch maandblad 94, pag. 1-6

Heidemann, H., & Seidenbusch, R., 2002, Die libellenlarven Deutschlands. Die Tierwelt Deutschlands. 72. Teil. Goecke & Evers, Keltern.

	Roermond			Paarlo	
Locatie	Beneden spoor	Oost	West	Zuid	Noord
Aantal monsterpunten	8	5-6	-	1-4	2-3
Beekrombout (groot)	-	7	1	10	15
Beekrombout (klein)	-	1	-	2	2
Weidebeekjuffer	3	11	-	100	7
Blauwe Breedscheenjuffer	2	2	-	2	3
Lantaarntje	3	1	-	-	1
Cf Azuurwaterjuffer	1	-	-	-	-
Waterschorpioen (<i>Nepa rubra rubra</i>)	-	-	-	-	3
Mosselwants (<i>Aphelocheirus aestivalis</i>)	-	-	-	15	-

Tabel 1: Soorten gevangen in de Roer. De grote Beekrombout larven zijn tweedejaars, de kleine eerstejaars.

Beknopt overzicht van de eerste libellenwaarnemingen van 2006

Hieronder volgt een overzicht van de verschillende waarnemingen die reeds gedaan zijn in 2006. Het betreffen over het algemeen de eerste drie waarnemingen van een soort. De gegevens voor dit overzicht zijn door De Vlinderstichting ter beschikking gesteld.

De eerste waarneming van 2006 kwam op 2 januari binnen uit Drenthe. Het betroffen vier Noordse Winterjuffers (SYMPPEAD). Op 22 februari en rond 20 maart kwamen de eerste meldingen binnen van de Bruine Winterjuffer (SYMPFUSC).

Bij Lage Vuursche konden op 23 april de eerste vuurjuffers (PYRRNYMP) gezien worden.

Vuurjuffer (*Pyrrhosoma nymphula*) Foto R.J. Koops

25 april werden de eerste Noordse witsnuitlibellen (LEUCRUBI) gezien bij de Haterse vennen nabij Nijmegen. Twee dagen later werd de eerste Venwitsnuitlibel (LEUCDUBI) gevonden op 27 april 2006 (Kotten). Dit is eigenlijk vrij kort achter elkaar. Normaal gesproken zijn de venwitsnuitlibellen twee week later. Misschien dat lokale omstandigheden hebben meegespeeld. De tweede en derde waarneming van de venwitsnuitlibel komen meer overeen met de literatuur met respectievelijk 5 (Kootwijk) en 7 (Kampina). De Gevlekte Witsnuitlibel (LEUCPECT) werd op 13 mei in de Weerribben aangetroffen. evenals de Gevlekte glanslibel (SOMAFLAV)

We blijven even bij de Weerribben, want daar werd op 2 mei de eerste Smaragdlibel (CORDUAENE) en Glassnijder (BRACPRAT) gezien. Op 13 mei werd daar ook de Gevlekte glanslibel (SOMAFLAV) waargenomen. De eerste Weidebeekjuffer (CALOSPLE) vloog op 7 mei rond op de Kampina

- Watersnuffel (ENALCYAT) 2-5-2006
- Azuurwaterjuffer (COENPUEL) 5-5-2006
- Grote Roodoogjuffer (ERYTNAJA) 5-5-2006
- Tengere grasjuffer (ISCHPUMI) 9-5-2006
- Blauwe Breedscheenjuffer (PLATPENN) 13-5-2006
- Gewone oeverlibel (ORTHCANC) 6-5-2006